מהדורה למורה – האמנציפציה – שוויון זכויות ליהודים

- מטרה: תרגול מושגים, ציר זמן, דמויות, סיבה ותוצאה וניתוח מקור ביחידה "האמנציפציה – שוויון זכויות ליהודים".
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: חנ״מ · חט״ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/yechida-emancipatzia.html

הנחיות להפעלה

- הדף מבוסס על תוכן עמוד היחידה באתר (מושגים, ציר זמן, דמויות, מקורות).
- לוודא: שוויון ליהודי אוסטריה-הונגריה – 1867 (החוקה של דצמבר 1867)
- לוודא: שנות חייו של קלרמון-טונר 1757–1792
- לוודא: 'הצו המביש' של נפוליאון – 1808 (ל-10 שנים)
- בגרסה זו: פחות פריטים, בנק מילים, אותיות גדולות. אפשר להקריא כל שאלה בקול.
- אין צורך במגבלת זמן; מומלץ לעבוד חלק אחר חלק.

מפתח תשובות

בוחרים תשובה

#	תשובה
1	א – מתן שוויון זכויות אזרחיות ופוליטיות לקבוצה שהייתה מופלית, כאן – ליהודים.

#	תשובה
2	ג – ניהול עצמי של הקהילה היהודית: בתי דין, גביית מסים ומוסדות חינוך משלה.
3	א – צו של יוסף השני (1782) שהקל על היהודים באוסטריה ודרש מהם השתלבות בתרבות המדינה.

משלימים מילה

#	תשובה
1	'העסקה' של האמנציפציה
2	אספת הנכבדים
3	הסנהדרין של נפוליאון
4	אזרחות

מי עשה מה?

#	תשובה
1	ב – קיסר אוסטריה; 'כתב הסובלנות' 1782
2	ג – חבר האספה הלאומית בצרפת; תמך בשוויון ליהודים כיחידים
3	א – שליט צרפת; אספת הנכבדים והסנהדרין
4	ד – הוגה יהודי; טען שאפשר להיות יהודי שומר מצוות ואזרח נאמן

נכון או לא נכון

#	תשובה
1	נכון
2	לא נכון – השנה הנכונה: 1858

#	תשובה
3	נכון
4	לא נכון – השנה הנכונה: 1791

מה קרה קודם?

#	תשובה
1	'כתב הסובלנות' של הקיסר יוסף השני באוסטריה
2	שוויון זכויות לכל יהודי צרפת
3	כינוס ה'סנהדרין' בפריז
4	שוויון זכויות ליהודים באיחוד גרמניה

כותבים

#	תשובה
—	2–3 משפטים נכונים; שימוש במושג אחד לפחות.

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

⚖️ האמנציפציה – שוויון זכויות ליהודים – דף תרגול

היום נתרגל את הנושא "האמנציפציה – שוויון זכויות ליהודים". קראו לאט, אפשר להיעזר בבנק המילים.

🧺 בנק מילים – אפשר להיעזר

אזרחות | **הסנהדרין של נפוליאון** | **אספת הנכבדים** | **'העסקה' של האמנציפציה**

חלק א' – בוחרים תשובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה פירוש המושג "אמנציפציה"?

(א) מתן שוויון זכויות אזרחיות ופוליטיות לקבוצה שהייתה מופלית, כאן – ליהודים.

(ב) היטמעות בתרבות הרוב עד כדי טשטוש או נטישה של הזהות היהודית.

(ג) שנאת יהודים שהתבססה במאה ה-19 על טיעונים גזעניים ולאומיים ולא רק דתיים.

2. מה פירוש המושג "אוטונומיה קהילתית"?

(א) רובע נפרד בעיר שבו חויבו היהודים לגור, בדרך כלל מוקף חומה ושערים.

(ב) צו של יוסף השני (1782) שהקל על היהודים באוסטריה ודרש מהם השתלבות בתרבות המדינה.

(ג) ניהול עצמי של הקהילה היהודית: בתי דין, גביית מסים ומוסדות חינוך משלה.

3. מה פירוש המושג "כתב הסובלנות"?

א צו של יוסף השני (1782) שהקל על היהודים באוסטריה ודרש מהם השתלבות בתרבות המדינה.

ב מעמד של חבר במדינה, הכולל זכויות (כמו הצבעה) וחובות (כמו מסים).

ג רובע נפרד בעיר שבו חויבו היהודים לגור, בדרך כלל מוקף חומה ושערים.

חלק ב' – משלימים מילה

כתבו על הקו מילה מבנק המילים.

1. שוויון זכויות ליהודים כיחידים בתמורה לוויתור על ייחוד לאומי וקהילתי. ← ____

2. כינוס של נציגים יהודים שכינס נפוליאון ב-1806 כדי לבחון את נאמנותם למדינה. ← ____

3. גוף של רבנים ואנשי ציבור שכונס ב-1807 ואישר את תשובות אסיפת הנכבדים. ← ____

4. מעמד של חבר במדינה, הכולל זכויות (כמו הצבעה) וחובות (כמו מסים). ← ____

חלק ג' – מי עשה מה?

התאימו בין הדמות לתיאור.

#		אות	
1	יוסף השני	____	א. שליט צרפת; אסיפת הנכבדים והסנהדרין
2	סטניסלס דה קלרמון-טונר	____	ב. קיסר אוסטריה; 'כתב הסובלנות' 1782

#		אות	
3	נפוליאון בונפרטה	____	ג. חבר האספה הלאומית בצרפת; תמך בשוויון ליהודים כיחידים
4	משה מנדלסון	____	ד. הוגה יהודי; טען שאפשר להיות יהודי שומר מצוות ואזרח נאמן

חלק ד׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✓ במשבצת הנכונה.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	לפני האמנציפציה היו ליהודים הגבלות רבות.	◯	◯
2	בשנת 1867: בבריטניה מותר ליהודים לכהן בפרלמנט.	◯	◯
3	אמנציפציה היא שוויון זכויות.	◯	◯
4	בשנת 1790: שוויון זכויות לכל יהודי צרפת.	◯	◯

חלק ה׳ – מה קרה קודם?

מספרו 1, 2, 3, 4 לפי הסדר.

מספר	שלב
____	כינוס ה'סנהדרין' בפריז
____	שוויון זכויות ליהודים באיחוד גרמניה
____	'כתב הסובלנות' של הקיסר יוסף השני באוסטריה
____	שוויון זכויות לכל יהודי צרפת

חלק ו' – כותבים

מה למדתם על "האמנציפציה – שוויון זכויות ליהודים"? כתבו 2–3 משפטים.

- אפשר להתחיל כך: "למדתי ש..."
- השתמשו במילה אחת מבנק המילים.

כרטיס יציאה

מילה חדשה שלמדתי:

דבר אחד שזכרתי מהיחידה:

איך הרגשתי? 😐 🙂 😀